'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. Honours 4th Semester Examination, 2023

SEC1-P2-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. अधोलिखितयोरेकस्योत्तरं संस्कृतेन देवनागर्या च प्रदेयम् – 12×1 = 12

(क) प्रमाणम् कतिविधम् ? योगदर्शनानुसारं व्याख्यात।

(ख) पातञ्जलदर्शनानुसारेण ईश्वरस्य स्वरूपमालोच्यताम्।

2. द्वयोः सूत्रयोः संस्कृतेन देवनागर्या च व्याख्या कार्या – 6×2 = 12

(क) अभ्यासवैराग्याभ्यां तन्निरोधः।

(ख) योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः।

(ग) अभावप्रत्ययालम्बनावृत्तिर्निद्रा।

3. अधोलिखितेषु द्वयोः उत्तरं समासेन संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयम् – 3×2 = 6

(क) समाधिपादे समाधेः किं लक्षणं प्रदत्तम् ?

(ख) कति चित्तभूमयः सन्ति ? नामानि लेखनीयानि।

(ग) 'अथ योगानुशासनम्' –इत्यत्र अथशब्दस्य कोऽर्थः ?

UNIT-II

4. संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च एकस्योत्तरं विस्तरेण समाधेयम् – 12×1 = 12

(क) 'ईशोपनिषद्' इत्येवं नामकरणस्य कारणं विलिख्य तस्याः उपनिषदः शिक्षणीयः विषयः आलोच्यताम्।

(ख) ईशोपनिषद्दिशा विद्यायाः अविद्यायाः च स्वरूपं विवृणुत।

5. संस्कृतेन देवनागर्या च द्वयोः व्याख्या प्रदेया – 6×2 = 12

(क) अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते।
ततो भूय इव ते तमो य उ विद्यायां रताः॥

(ख) कुर्वन्नेवेह कर्माणि जिजीविषेच्छतं समाः।
एवं त्वयि नान्यथेतोऽस्ति न कर्म लिप्यते नरे ॥

(ग) ईशा वास्यमिदं सर्वं यत्किञ्च जगत्यां जगत्।
तेन त्यक्तेन भूञ्जीथा मा गृधः कस्यसिद्धनम् ॥

6. संस्कृतेन देवनागर्या च व्याख्या कार्या (द्वयोः) – 3×2 = 6

(क) कः सम्भूत्या अमृतम् अश्नुते ?

(ख) उपनिषदः का व्युत्पत्तिः ?

(ग) ईशोपनिषदि कति मन्त्राः सन्ति ?

——×——